

Miasto i Gmina
Izbica

Gminny Program

Wspierania Rodziny na lata
2022-2024

SPRAWOZDANIE ZA ROK 2024.

Zagadnienie ogólne

Rodzina jest podstawowym środowiskiem funkcjonowania i rozwoju dziecka, które powinno zapewnić mu bezpieczeństwo fizyczne i emocjonalne. Oddziałuje w sposób świadomy i nieświadomy na dziecko, przekazując system wartości, tradycje, kształtując jego aktywność i postępowanie na całe życie. Jest też najbardziej stabilnym punktem odniesienia w doświadczeniu dziecka. Dlatego jeśli w funkcjonowaniu rodziny pojawiają się dysfunkcje, instytucje i służby zobligowane do wspierania rodziny zobowiązane są do podjęcia na jej rzecz określonych działań.

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych to zespół planowanych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji.

Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej w zakresie ustalonym ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2012 r. spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej.

Uchwałą Nr XLII.291.2022 Rady Miejskiej w Izbicy z dnia 03.03.2022 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Izbicy został wyznaczony do realizacji zadania z zakresu administracji publicznej dotyczącej wspierania rodzin.

Zgodnie z programem Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Izbicy składa Radzie Miejskiej raport z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.

Zadania Gminy

Do zadań własnych gminy wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej należy:

- 1) opracowanie i realizacja gminnych programów wspierania rodziny;
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz

praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:

- a. zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny (od 2015 r. obowiązek zatrudniania asystenta rodziny przez gminę) oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
- b. organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
- c. prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;

4) finansowanie:

- a. kosztów szkoleń dla rodzin wspierających,
- b. podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
- c. kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2 ustawy, ponoszonych przez rodziny wspierające;

5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;

6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie;

7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

Zgodnie z art. 177 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań zleconych gminy należy:

1. Wykonywanie zadań wynikających z rządowych programów z zakresu wspierania rodziny oraz rządowego programu, o którym mowa w art. 187a ust. 1
2. Realizacja zadań zleconych z zakresu administracji rządowej zgodnie z wytycznymi przekazanymi przez wojewodę.

Realizując zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w okresie od 01.01.2024 r. do 31.12.2024 r. realizował zadania związane z w/w postulatami. Uchwałą Nr XLII.291.2022 Rady Miejskiej w Izbicy z dnia 3 marca 2022 r., został przyjęty Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2022-2024. Głównym celem tego programu jest stworzenie optymalnych warunków do wychowywania dzieci w środowisku rodziny biologicznej oraz wspierania rodzin dysfunkcyjnych w prawidłowym wypełnianiu obowiązków opiekuńczo-szkolnych w Mieście i Gminie Izbica, poprzez podejmowanie działań profilaktycznych i edukacyjnych, wspieranie rodzin niewydolnych wychowawczo, przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji rodzin, tworzeniu warunków sprzyjających umacnianiu instytucji rodziny i jej integracji. Działania te mają być wykonywane w oparciu o

wykwalfikowaną kadrę pracowniczą, dlatego kluczowym elementem tych działań ma być podnoszenie kompetencji pracowników współpracujących z rodzinami. Oczekiwanym efektem realizacji Programu jest między innymi wzrost umiejętności opiekuńczo- wychowawczych w rodzinach, poprawa jakości w zakresie funkcjonowania rodziny, wzrost świadomości społeczeństwa na temat prawidłowego funkcjonowania rodziny i poprawnych relacji rodzinnych.

Wspieranie rodziny

Rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej oraz przejawiających trudność w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Izbicy, zapewnił wsparcie zgodne z zadaniami zawartymi w/w Programie. Na jej realizację składały się wszelkie działania związane z prowadzeniem pracy socjalnej, zapewnieniem wsparcia w postaci asystenta rodziny, świadczeniu poradnictwa specjalistycznego.

W swojej codziennej pracy pracownicy socjalni tut. Ośrodka kładą nacisk na rozpoznawanie i szybką interwencje w rodzinach zagrożonych kryzysem, współpracując w tym zakresie ze szkołami, kuratorami sądowymi i społecznymi, Policją, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, członkami Zespołu Interdyscyplinarnego, pracownikami ochrony zdrowia, pracownikami Poradni Pedagogiczno- Psychologicznej, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie i innymi podmiotami zapewniającymi wsparcie rodzinie. Ponadto wśród rodzin, które zmagaly się z trudną sytuacją życiową, były również takie, które wymagały zapewnienia wsparcia finansowego. Jak wynika z danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Izbicy, w 2024 r. z takiej formy pomocy skorzystało 273 rodzin, liczba osób w rodzinie 585. Do głównych powodów przyznania świadczeń z pomocy społecznej należały m.in.

- ubóstwo,
- bezrobocie
- długotrwała lub ciężka choroba,
- niepełnosprawność.
- uzależnienia,
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.

Praca z rodziną

W art. 8 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej został określony zakres przedmiotowy wsparcia, jakiego należy udzielić rodzinie doświadczającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Do najważniejszych działań zawartych w przedmiotowej ustawie znajdują się działania polegające na:

- analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie,
- wzmocnieniu roli i funkcji rodziny,
- rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny,
- podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny,
- pomocy w integracji rodziny,
- przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny,
- dążeniu do reintegracji rodziny.

Praca z rodziną realizowana na terenie gminy przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Izbicy, odbywa się na zasadzie dobrowolności. Wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego. Pracownicy odpowiedzialni za jej realizację, zobowiązani są do analizowania sytuacji rodziny z zachowaniem szczególnej uwagi, na dzieci w niej przebywające oraz do podejmowania ewentualnych działań w sytuacji podejrzenia jakichkolwiek nieprawidłowości. Na przebieg pomyślnej pracy z rodziną wpływają wszelkie działania, mające na celu zapewnić jej pomoc w opiece i wychowaniu dziecka.

Przydzielenie asystenta rodziny

W przypadku, gdy Ośrodek uzyska informację o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, pracownik socjalny przeprowadza wywiad środowiskowy na zasadach określonych w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej i dokonuje analizy sytuacji rodziny. Jeżeli z analizy wynika konieczność przydzielenia asystenta rodziny, pracownik socjalny występuje do Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej z wnioskiem o jego przydzielenie. Do współpracy z asystentem rodziny może zobowiązać rodzinę z małoletnimi dziećmi także Sąd Rodzinny na mocy Postanowienia. Asystent rodziny pracuje w ramach zadaniowego czasu pracy, co umożliwia dostosowanie czasu pracy do indywidualnych potrzeb rodziny. Jego działania nie mogą się łączyć z obowiązkami pracownika socjalnego na terenie gminy, nie może również prowadzić postępowań z zakresu świadczeń realizowanych przez gminę. Asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną w miejscu zamieszkania lub w miejscu wskazanym przez rodzinę.

W celu realizacji zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w 2024 r. w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Izbicy zatrudniony był 1 asystent rodziny, (1 osoba zatrudniona na umowę o pracę) Ich wsparciem w tym okresie zostało objętych **14 rodzin w tym 30 dzieci.**

Zasady pracy asystenta rodziny:

W przypadku rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, asystent rodziny prowadzi dokumentację w formie, tj.

- kontrakt rodzinny- indywidualny plan pracy z rodziną,
- dziennik pracy asystenta rodziny .

Praca asystenta rodziny to głównie praca w terenie, której podstawą są bezpośrednie spotkania z rodziną. Pomocą objęte są osoby znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej, wśród nich są osoby zmarginalizowane, niepełnosprawne, samotne, bezrobotne, rodziny borykające się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, rodzice niewydolni wychowawczo często z ograniczoną władzą rodzicielską i znajdujący się pod nadzorem kuratora.

Każda osoba pracująca jako asystent rodziny musi wiedzieć, że najważniejsze jest dobro dziecka. Pracę asystenta można podzielić na dwa etapy. Pierwszy etap polega na zdobyciu zaufania danej rodziny. Zaufanie jest rzeczą najważniejszą i jak wiadomo nie można pozyskać go podczas pierwszej wizyty. W momencie zdobycia zaufania, następuje kolejny etap, czyli przejście do rozwiązywania konkretnych problemów takich, jak: problemy opiekuńczo-wychowawcze z dziećmi, bezrobocie czy niegospodarność polegająca na nieumiejętności wydawania pieniędzy. Celem asystenta rodziny jest przede wszystkim mobilizacja, wsparcie rodzin oraz towarzyszenie podczas rozwiązywania problemów. Oprócz tego, rodziny mogą liczyć na wsparcie emocjonalne i psychiczne. Asystent dąży do tego, aby wzbudzić w podopiecznych wiarę w swoje możliwości, dzięki której uwierzą w możliwość zmiany swojej sytuacji życiowej oraz by dostrzegli, że może być lepiej, ale musi zacząć działać.

Obszary pracy asystenta rodziny:

- a. pomoc w rozwiązaniu podstawowych problemów socjalnych,
- b. pomoc w rozwiązywaniu problemów psychologicznych w rodzinie,
- c. pomoc w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi,
- d. wspieranie aktywności społecznej,
- e. motywowanie do podnoszenia kwalifikacji zawodowych
- f. pomoc w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymaniu pracy zarobkowej.

Asystent rodzinny pracuje z całą rodziną, ponieważ ich problemy są zwykle ściśle powiązane.

Każda rodzina jest inna i potrzebuje innego postępowania. Zwykle jednak asystent zaczyna od pomocy w rozwiązywaniu najpilniejszych problemów socjalnych, które często przygniatają rodzinę i uniemożliwiają jakiekolwiek perspektywiczne działanie. W tym etapie pomocy asystent nie stawia żadnych szczególnych warunków dbając tylko by wspólnie rozwiązywać problemy i rodziny nie wyręczać. Unika też arbitralności, oceniania i pouczania, stara się zrozumieć ich sytuację „od ich strony”. Gdy doraźne problemy rodziny zostaną rozwiązane i asystent uzyska dobry kontakt i zaufanie podopiecznych możliwe jest określenie dalszych ich potrzeb i perspektyw oraz zawarcie partnerskiego kontraktu na temat ich realizacji. Po uporaniu się z bieżącymi potrzebami socjalnymi często na pierwszy plan wychodzą problemy osobiste i konflikty rodzinne. Bez ich satysfakcjonującego rozwiązania trudno wyeliminować uzależnienia, przemoc czy zaniedbywanie dzieci, nie mówiąc już o stałej pracy czy uzupełnianiu wykształcenia.

Cele główne i szczegółowe pracy z rodziną:

W rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny założono następujące cele:

- Zapewnienie dzieciom stałej opieki lekarskiej oraz bezpieczeństwa fizycznego i psychicznego oraz odbudowa więzi w rodzinie.
- Zapewnienie dzieciom stałej opieki lekarskiej oraz bezpieczeństwa fizycznego i psychicznego, radzenia sobie z trudnościami dnia codziennego.
- Motywowanie rodziny do podejmowania działań w celu polepszenia swojej sytuacji życiowej i rodzinnej.

Asystent rodziny jest zawodem powołanym do pracy z rodziną, z dziećmi. Głównym zadaniem asystenta jest wspieranie rodzin, które z różnych powodów nie są w stanie, samodzielnie pełnić prawidłowo funkcji opiekuńczo-wychowawczych wobec własnych dzieci oraz kształtowanie umiejętności członków rodziny w zakresie znajdowania rozwiązań trudności życiowych. Asystent rodziny wzmacnia rodzinę z małoletnimi dziećmi wykorzystując jej zasoby wewnętrzne i zewnętrzne. Pracuje w miejscu zamieszkania rodziny lub przez nią wskazanym. Prowadzi działania profilaktyczne i wspierające oparte na relacji asystenckiej. Jego rola w systemie pomocy rodzinie jest istotna, gdyż efektem jego pracy jest osiągnięcie przez rodzinę będącą w kryzysie podstawowego poziomu stabilności życiowej, który umożliwi jej stworzenie optymalnego i bezpiecznego środowiska wychowawczego dla dzieci. Rodzina spełniająca prawidłowo swe funkcje da zaś możliwość do prawidłowego rozwoju potomstwa, co w przyszłości zaowocuje zmniejszenie skali problemów społecznych. Głównym zadaniem asystenta jest więc pedagogizacja rodziców oraz ich wspieranie informacyjne, emocjonalne, instrumentalne poprzez towarzyszenie w różnych czynnościach dnia codziennego. Jednocześnie asystent rodziny jest zazwyczaj koordynatorem

działań wielu służb społecznych, pracujących z daną rodziną i na jej rzecz. Na terenie naszej gminy pracuje jeden asystent rodziny. Asystent ma za zadanie dać wsparcie, przekonanie, że w kryzysie jest ktoś, kto pomoże pokonać trudności. Przeprowadzi przez różnego rodzaju procedury związane z zagrożeniem epidemiologicznym, czy też zaproponuje nowe sposoby reagowania na codzienne sytuacje.

Tabela nr 1 Koszt zatrudnienia asystenta rodziny

Rok	Koszt ogółem
2024	67 424,69

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Izbicy

REALIZACJA ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY

Stworzenie optymalnych warunków do wychowywania dzieci w środowisku rodziny oraz wspieranie rodzin dysfunkcyjnych w prawidłowym wypełnianiu obowiązków opiekuńczo-wychowawczych w gminie Izbica		
CEL SZCZEGÓŁOWY	WSKAŹNIKI	
<i>Podjęmowanie działań profilaktycznych i edukacyjnych na rzecz rodziny</i>	✓ Liczba działań promujących zdrowy tryb życia	60
	✓ Liczba zrealizowanych kampanii profilaktycznych	2
	✓ Liczba porad i konsultacji	10
<i>Wspieranie rodzin niewydolnych wychowawczo celem przywrócenia prawidłowego funkcjonowania w społeczeństwie</i>	✓ Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	14
	✓ Liczba dzieci objętych wsparciem asystenta rodziny	30
	✓ Liczba rodzin objętych pracą socjalną	286
	✓ Liczba rodzin objęta poradnictwem	20
<i>Tworzenie warunków sprzyjających umacnianiu instytucji rodziny i jej integracji</i>	✓ Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	283
	✓ Liczba rodzin korzystających z funduszu alimentacyjnego	71
	✓ Liczba zorganizowanych warsztatów dla rodziców	3
<i>Współpraca z instytucjami, stowarzyszeniami i organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz dziecka i rodziny</i>	✓ Liczba osób korzystających z Programu POPŻ	951
	✓ Liczba dzieci objętych dożywianiem	134
	✓ Liczba zorganizowanych imprez lokalnych na rzecz rodziny	5
	✓ liczba wydanych Kart Dużej Rodziny	32
	✓ liczba zrealizowanych programów	0

Przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji rodziny.		profilaktycznych i kampanii	
	✓	liczba rodzin korzystających z pomocy finansowej i rzeczowej OPS	367
	✓	liczba założonych Niebieskich Kart	18
	✓	liczba grup roboczych	62

Pieczą zastępczą

Obowiązek współudziału gmin we wskazanych kosztach wynika z art. 191 ust. 8 i 9 ustawy z 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Zgodnie z nim gmina płaci za dzieci zamieszkałe w niej zarówno wtedy, gdy są one przez sąd umieszczane w rodzinie zastępczej, jak i w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Co więcej, przepisy przewidują, że ma ona współfinansować nie tylko świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dzieci, ale też wynagrodzenia zawodowych rodziców zastępczych oraz pomoc dla osób usamodzielniających się.

Ponadto wysokość kosztów ponoszonych przez gminę jest uzależniona od długości okresu, w którym dziecko przebywa pod pieczą zastępczą. W pierwszym roku jest to 10 proc., w drugim 30 proc., a w trzecim i kolejnym 50 proc. kosztów.

Od 2012 r. gmina współfinansuje koszty pobytu dziecka w pieczy zastępczej zgodnie z art. 191 ust. 8 i 9 ustawy z 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Na dzień 31 grudnia 2024 r. w

- rodzinnej pieczy zastępczej przebywało 9 dzieci, za które Gmina i miasto Izbica ponosi odpłatność 73 461, 86 zł.

- instytucjonalnej pieczy zastępczej przebywało 6 dzieci, za które Gmina ponosi odpłatność w kwocie 194 455, 67 zł.

Łączny koszt 201 802,53 zł.

Dzieci umieszczane w pieczy zastępczej były postanowieniem Sądu Rejonowego w Zamościu oraz na skutek interwencji z udziałem pracowników socjalnych. W 2024 r. w instytucjonalnej pieczy zastępczej przebywało 6 dzieci oraz 9 dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej. Najczęstszym powodem opuszczenia pieczy zastępczej jest powrót dziecka do rodziny biologicznej. Jest to bardzo pozytywne zjawisko, szczególnie w kontekście trudności, jakie występują podczas pracy z rodziną i na jej rzecz.

We wszystkich obszarach pracy z rodziną ważnym zadaniem jest prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy. W każdym przypadku rodzina stale

objęta jest monitoringiem pracownika socjalnego, a w niektórych rodzinach także asystenta rodziny. Celem działań jest wsparcie rodziny w przezwyciężeniu sytuacji kryzysowej lub trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo wychowawczej. Na podstawie monitoringu sytuacji dziecka pracownik socjalny ocenia skuteczność podejmowanych działań. Jeżeli życie i zdrowie dzieci nie jest zagrożone pracownik socjalny we współpracy z innymi specjalistami planuje działania wspierające i wzmacniające rodzinę.

Wdrażanie modelowych rozwiązań pracy z rodziną wieloproblemową, w szczególności rozwój pracy socjalno – terapeutycznej i socjalno –wychowawczej z rodzinami, które są zagrożone w pełnieniu swoich funkcji to zadania realizowane zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Pomoc rodzinie borykającej się z trudnościami związanymi z opieką i wychowaniem dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich, może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami. Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej daje też możliwość zastosowania rozwiązań, które mogą przyczynić się do budowania spójnego i skutecznego systemu pomocy dla rodziny, która ma problemy w realizacji funkcji opiekuńczo - wychowawczej.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Izbicy kontynuuje realizację rozwiązań w zakresie wspierania rodziny, kierując się dobrem dziecka, dobrem rodziny jako naturalnego środowiska rozwoju dziecka, przy współdziałaniu instytucji i organizacji, pracujących z dziećmi i rodzicami.

Świadczenia rodzinne

GOPS w Izbicy realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 323, 858, 1615, 1871 z późn. zm.). W ramach wypłaconych świadczeń wypłacono: zasiłek rodziny wraz z dodatkami, zasiłek dla opiekuna, specjalny zasiłek opiekuńczy, świadczenia pielęgnacyjne, zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie rodzicielskie, jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia dziecka oraz opłacano składki emerytalno - rentowe oraz zdrowotne od świadczeń rodzinnych. Zasiłek rodzinny ma na celu częściowe pokrycie wydatków na utrzymanie dziecka. Liczba wypłaconych zasiłków rodzinnych w latach 2022-2024 przedstawiono w tabeli poniżej.

Celem systemu pomocy rodzinie jest stworzenie spójnego wsparcia rodziny znajdującej się w trudnej sytuacji materialnej, wychowującej dzieci uczęszczające do szkoły, w tym dzieci niepełnosprawne.

Tabela nr 2 Świadczenia rodzinne w latach 2022-2024

Lp	Rodzaj świadczenia	Kwota		
		2022	2023	2024
1.	Zasiłki rodzinne	622 135	528 290	437 635
2.	Dodatek z tytułu urodzenia dziecka	17 000	11 000	3 000
3.	Dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	8 053	10 921	9 442
4.	Dodatek z tytułu samotnego wychowania	49 287	32 597	36 068
5.	Dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	25 890	25 090	22 740
6.	Dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	32 210	27 782	22 821
7.	Dodatek z tytułu wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej	112 351	100 733	90 178
8.	Dodatek z tytułu wydatków w związku z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się szkoła	12 882	12 681	7 458
9.	Dodatek na pokrycie wydatków w związku z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się szkoła	67 119	58 146	54 193
10.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	42 000	25 000	19 000

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Izbicy

Na przestrzeni trzech lat 2022-2024 obserwuje się spadek liczby rodzin korzystających z zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami. Świadczenie to trafia do rodzin najuboższych, gdyż jest uzależnione od kryterium dochodowego.

W zakresie realizacji ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2024 r. poz. 1576) wypłacane są świadczenia wychowawcze 500+. Od 1 lipca 2019 roku świadczenie wychowawcze przysługuje na każde dziecko do ukończenia 18 roku życia, bez względu na dochody uzyskiwane przez rodzinę. Od 2016 roku GOPS w Izbicy realizował Program Rodzina 500+, który gwarantuje regularne wsparcie dla rodziców wychowujących dzieci. W porównaniu do roku 2019 liczba przyznanych świadczeń uległa wzrostowi. Kwota wypłaconych świadczeń wychowawczych w 2020 roku wyniosła 7 301 354 zł, natomiast w 2022 r. już tylko 2 970 054 zł. Obecnie świadczenie realizowane przez ZUS.

Tabela nr 3 Świadczenia wychowawcze 500 + wypłacane w latach 2020-2022.

Wyszczególnienie	2020	2021	2022
Kwota wypłat	7301 354	7 198 991	2 970054
Liczba świadczeń	14 603	14 398	5 957

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Izbicy

GOPS w Izbicy wykonuje zadania wynikające z ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2023 r. poz. 1993, z 2024 r. poz. 1615, 1827). Na podstawie przepisów tej ustawy realizowane jest wsparcie materialne dla osób uprawnionych do alimentów poprzez przyznawanie świadczeń z funduszu alimentacyjnego. W ostatnich trzech latach zmniejszyła się liczba osób korzystających ze świadczeń z funduszu alimentacyjnego. W Gminie Izbica ze świadczeń z funduszu alimentacyjnego korzystają przedstawiciele ustawowi małoletnich osób uprawnionych jak również pełnoletnie uczące się osoby uprawnione. Liczbę rodzin i osób korzystających ze świadczeń z funduszu alimentacyjnego w Gminie Izbica w roku 2022-2024 przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 4 Fundusz alimentacyjny

Wyszczególnienie	Liczba osób upoważnionych			Liczba wypłaconych świadczeń		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Fundusz alimentacyjny	82	83	71	922	859	803

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Izbicy

W latach 2022-2024 r. zmalał odsetek liczby rodzin korzystających ze świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Ogólna kwota wypłaconych świadczeń w 2022 r. wyniosła 369 372,25 zł, natomiast w 2023 r. – 348 335,81 zł. a w 2024 roku wypłacono 337 083,31 zł.

W ramach świadczeń GOPS oferuje świadczenia w ramach programu wsparcia dla rodzin na podstawie ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”. Jednorazowe świadczenie "Za życiem", w wysokości 4 000 zł przysługuje matce lub ojcu,

opiekunowi prawnemu lub opiekunowi faktycznemu dziecka, u którego stwierdzono ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Świadczenie to przyznawane jest niezależnie od dochodu. W 2022 roku nie wypłacono żadnego świadczenia, w 2023 roku wypłacono 2 świadczenia, w 2024 roku również wypłacono 2 świadczenia.

Ośrodek realizuje również zadania z ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. z 2024 r. poz. 1512). Karta Dużej Rodziny to system zniżek i dodatkowych uprawnień dla rodzin wielodzietnych, w których wychowuje się troje i więcej dzieci do ukończenia 18 roku życia lub do ukończenia 25 roku życia w przypadku kontynuowania nauki w szkole lub szkole wyższej i bez ograniczeń wiekowych w przypadku dzieci mających orzeczenie o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności - nie dłużej niż do czasu ważności orzeczenia. Od stycznia 2019 roku o kartę mogą wnioskować rodzice, którzy kiedykolwiek mieli na utrzymaniu troje i więcej dzieci, w tej sytuacji karta przysługuje wyłącznie rodzicom. Jak prezentują dane w tabeli nr 5 w 2023 roku odnotowano znaczny wzrost liczby rodzin, korzystających z Karty Dużej Rodziny, natomiast w 2024 roku spadła liczba rodzin ubiegających się o wydanie Karty.

Tabela nr 5 Liczba wydanych KDR w latach 2022-2024

Wyszczególnienie	2022	2023	2024
Liczba wydanych KDR	88	101	32

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Izbicy.

Realizacja Programu „Posiłek w szkole i w domu” w latach 2022-2024 przebiegała w dwóch formach: bezpłatne posiłki oraz zasiłki celowe dla rodzin na zakup żywności. Na przestrzeni lat malała liczba osób korzystających z posiłku, jak również malała liczba osób korzystających z zasiłku celowego.

Tabela nr 6 Świadczenia przyznane w zakresie realizacji programów wieloletnich „Posiłek

w szkole i w domu”

Wyszczególnienie	2022	2023	2024
Rzeczywista liczba osób objętych programem	269	288	185
Ogółem			
w tym:	167	158	134
- liczba osób korzystających z posiłku			
- zasiłku celowego	118	165	116
Koszt programu ogółem zł.	185 210	179 772	130 244

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Izbicy

Wskazane jest w latach następnych podejmowanie przez gminę następujących działań:

- utrzymanie i rozwój gminnego systemu opieki nad dzieckiem,
- zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności wsparcia i pomocy specjalistycznej,
- praca z rodzinami przeżywającymi trudności w celu poprawy ich kompetencji wychowawczych aby ograniczyć liczbę dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej.
- zabezpieczenie środków finansowych na pokrycie części kosztów związanych z pobytem dzieci w pieczy zastępczej.
- prowadzenie poradnictwa dla rodzin w kryzysie i tworzenie systemu szybkiej interwencji.
- zabezpieczenie finansowe pracy asystentów rodziny oraz kosztów szkoleń asystentów,
- podejmowanie działań profilaktycznych zapobiegających niekorzystnym zjawiskom społecznym(profilaktyka),
- tworzenie dla dzieci sprzyjających warunków do rozwijania zainteresowań.